

CHRISTIAN FALSNAES

Door Sofie Crabbé

Christian Falsnaes, *Justified Beliefs*, performance, Art Space Statements, 2014, foto PSM, Berlijn

MOVE!

Performance, *Follow*, 2014

Als je als toeschouwer bij een bezoek aan een tentoonstelling rustig in je comfortzone wilt blijven, kan je maar beter wegblijven van het werk van Christian Falsnaes. Voor je het weet beland je in een videoclip, word je door een onbekende betast of schreeuw je je ziel uit je lijf terwijl anderen als waanzinnigen met spuitbussen op een groot wit vlak tekeer gaan. Sofie Crabbé sprak in Gent met de Deense kunstenaar die het tentoonstellingsbezoek tot een enerverende aangelegenheid maakt.

Christian Falsnaes, *Moving Images*, performance en 2-kanaals videoinstallation, Hamburger Bahnhof, Berlijn, 2015, foto David von Becker

Christian Falsnaes (1980) toont zich al tien jaar geïnteresseerd in menselijk gedrag. In zijn performances interageert hij actief met het publiek en laat hij toeschouwers op de meest uiteenlopende manieren participeren in de productie van kunstwerken. Zo laat hij ze soms (letterlijk) muren inslaan, om ze dan weer te laten knielen voor een kunstwerk dat ze zojuist samen hebben gemaakt. Hij ziet dit optreden niet zozeer als enkel een performance. 'I don't have a formal interest in the medium. I have more an interest in the kind of things you can do with performance', vertelt Falsnaes. De kunstenaar produceert ware Gesamtkunstwerken, waarin schilderkunst, sculptuur, street-art en video hand in hand gaan en waarbij muziek en dans een onlosmakelijk geheel vormen.

In zijn visie is een tentoonstelling niet zozeer een plaats om kunst te bewaren en te tonen, maar een die onverwachte sociale situaties, ervaringen en veranderingen faciliteert. In het voorjaar

van 2015 vond in KIOSK de absurde performance *Front* (Kareth Schaffer) plaats, waarvoor Falsnaes niet zelf optrad maar een vrouwelijke stand-in, de choreograaf Kareth Schaffer, het publiek liet bespelen. Onder Schaffers uitgelaten, enthousiaste aansporingen en commando's (zoals 'draw faster, move! MOVE!'), gebracht met een uitgesproken, expressieve lichaamstaal die doet denken aan een trainingssessie, werd het publiek opgezweept en aangezet tot het maken van kunst. Eerst bespotten enkele participanten als ware graffitikunstenaars met wilde gebaren een groot tableau, daarna zaagden anderen het in stukken, om de brokstukken naar een andere plaats te dragen waar alles op een grote metalen stellage werd vastgemaakt.

Er heerst binnen de performancekunst nog een sterke focus op het charisma en de fetisj van de performer, stelt Falsnaes. Het wordt tijd om die te deconstrueren: 'I am interested to let women

do these performances to see how it changes the perception of the piece when these women, instead of me as the artist, take that role of power, hierarchy, authority, control and leadership.' Falsnaes draagt zijn auteurschap niet alleen aan de vrouwelijke instructeur over, maar ook aan de toeschouwer. 'A lot of people undergoing the performance in Gent were projecting the feeling that they have on my persona. However, what is giving them this feeling is not my person, it is how I talk and behave. When you take other people and let them behave the same way, you produce the same kind of result.'

In zijn werk *Time/Line/Movement* (2014-15) verzoekt hij kopers en curatoren om zijn abstracte tekeningen, bestaande uit herkenbare, eenvoudige composities van rechte en gebogen lijnen, in enkele minuten na te tekenen. De modeltekening van de kunstenaar moet de bezoeker vervolgens verbranden. Op die manier wordt de oorsprong, het handschrift van de kunstenaar, vernietigd. De fotografische opname van deze destructieve handeling wordt vervolgens onderdeel van het kunstwerk. Soms wordt het voor de deelnemer pas op het einde van een sessie duidelijk dat hij coauteur van het kunstwerk is. In *The Title Is Your Name* (2015), gepresenteerd in het kader van Falsnaes' nominatie

voor de Preis der Nationalgalerie 2015 in het Berlijnse Hamburger Bahnhof, betreden bezoekers een kleine, intieme ruimte waar een tafeltje met een computertablet is opgesteld. Via de tablet krijgen ze gedurende vijf minuten uiteenlopende instructies van Falsnaes, die ze vervolgens al dan niet kunnen uitvoeren. Na afloop blijkt dat alles via een webcam is geregistreerd. Als je de video wilt bekijken, moet je accepteren dat het filmmateriaal onder je naam op YouTube wordt geüpload. Een kleine tien procent van de deelnemers doet dit, waardoor er nu een collectie van een honderdtal portretten op de videosite circuleert.

In Berlijn toont Falsnaes eveneens *Moving Images* (2015). Het is een interactief kijkspel. Twee wandvullende videoprojecties schreeuwen om je aandacht, terwijl de stem van de kunstenaar je uitdaagt om je fysiek en emotioneel te uiten. Het is een

MICHAEL PORTNOY IN WITTE DE WIT

De soms intimiderende, maar eigenlijk vooral aanstekelijke energie van Christian Falsnaes vinden we ook bij een kunstenaar als Michael Portnoy, van wie *Relational Stalinism – The Musical*, een serie van nieuwe performances, nu te zien is bij Witte de With. Het carnavaleske optreden bestaat volgens Witte de With uit 'een mix van cryptisch rollenspel, experimentele komische sketches, hyperactieve toeschouwers, melodramatische opera intermezzo's, prog-rock micro-dance en tranentrekkende theoretische monologen'. Het project heeft als doelstelling om bestaande 'soorten' van kunst te 'verbeteren', vergelijkbaar met plantenteelt. 'De belangrijkste dogma's van *Relationeel Stalinisme* zijn: Aanmoedigen van Verwarring, Logocratische Uitbundigheid en Kluchtig Gedrag.'

Portnoy werd in korte tijd wereldberoemd met zijn activerende performances in spelachtige situaties, waarin hij elementen uit de happening van de jaren zestig combineert met de codes uit de hedendaagse spelshow. In *Relational Stalinism* gaat hij door op een performancereeks die hij in 2010 in Taipei startte. Portnoy schrijft zijn eigen geschiedenis: 'Het *Relational Stalinism* kwam op in een theater buiten het theater in de verstrooide Benelux van begin eenentwintigste eeuw. Het was een reactie op de verstikkende immateriële "kudzu" die de museumzalen wereldwijd overgroeide (denk aan post-Franse postconceptuele dans, dans-die-we-geen-dans-kunnen-noemen, humorloos minimalisme, feelgood participatie lolbroekerij (m.a.w. te veel zee-egels) en performance zonder echte kwaliteiten buiten het uitzuigen van door het hof goedgekeurde historische referenties.'

Witte de With
29.1 t/m 6.3.2016

Christian Falsnaes, *Moving Images*, performance en 2-kanaals videoinstallation, Hamburger Bahnhof, Berlijn, 2015, foto David von Becker

Falsnaes: 'I want to visualise invisible structures as social mechanisms, codes of behaviour and group dynamics'

formule die Falsnaes vaker heeft uitgeprobeerd, in verschillende varianten. In zijn recente, langdurende performance *Justified Beliefs* (2014) is dit bijzonder zichtbaar. De bezoeker kan een van de vijf koptelefoons opzetten, om vervolgens gesynchroniseerde aanwijzingen te krijgen die hij/zij telkens op zijn/haar manier kan invullen. Falsnaes' werk neemt als gevolg daarvan steeds andere vormen aan, afhankelijk van de personen die met het kunstwerk interacteren.

'In general, consumers are evolving to prosumers, people who consume and produce content. There is a willingness to become participants and creators, rather than merely spectators,' zegt Falsnaes. Dat geldt ook in de museale wereld, die er nog niet echt op is voorbereid. Hij activeert de toeschouwer en confronteert hem met keuzes die hij in het museum niet vaak hoeft te maken. Volg je als bezoeker 'gewillig' de bevelen, of loop je weg? In tegenstelling tot een gewone theatervoorstelling kan je bij Falsnaes' performances niet verstoppen in de duisternis van de zaal. Je kunt natuurlijk wel weggaan.

De ambities zijn hoog. 'I want to visualise invisible structures as social mechanisms, codes of behaviour and group dynamics. But also the reverse, for example, to question and test the social dynamics of art.' Door het werk in een kunstcontext te presenteren, balanceren de multidisciplinaire performances tussen het creëren van sterke emoties, intimiteit en lichaamscontact, en een

analytische afstand, bewustwording en zelfreflexiviteit.

Het mag bij het luidruchtige vertoon van Falsnaes geen toeval heten dat de meningen rond de kunstenaar sterk gepolariseerd zijn. In de kunstwereld, waar het niet gebruikelijk is om uitbundig te klappen of het uit te schreeuwen, zijn de performances als stevige mokerslagen die het publiek in het beste geval confronteren met de eigen kijkgewoontes. 'The essence for me is the creation of platforms where the contribution and the engagement of the public to the realisation of the artwork is key. I want people to reflect about their own role within this ritualized art space.' Type-rend was dan ook de reactie van een vrouw na haar interactie met de installatie *The Title Is Your Name*: 'It is very difficult to give my impression. I was the artwork at that moment. When I judge this work, I am judging myself.'

CHRISTIAN FALSNAES

exposeert van 25.5 t/m 21.8.2016
bij Kestnergesellschaft, Hannover

SOFIE CRABBÉ

Sofie Crabbé is kunst- en fotocriticus
en curator. Ze werkt daarnaast als artist
liaison voor Deweer Gallery.

Christian Falsnaes, *Front* (Kareth Schaffer)
2015, videostills, KIOSK, Gent

Christian Falsnaes, *Influence*, 2012,
videostill, foto Christian Falsnaes

